

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΛΑΡΑΣ ΖΕΤΚΙΝ

Ἡ Κλάρα Ζέτκιν πέθανε στις 20 Ἰουνίου στο Ἄρχαγγελσκοϊε, σένα σανατόριο κοντά στη Μόσχα, σὲ ἡλικία 76 ἐτῶν. Στις 30 Αὐγούστου τοῦ 1932, ἡ Ζέτκιν ὡς τρεσβύτερο μέλος τοῦ Γερμανικοῦ Ράιχσταγ, ἔγινε καὶ πρόεδρος τοῦ καὶ τὸν προεδρικό της λόγο εὐχθήθηκε νὰ δῇ γρήγορα τὴν κομμουνιστικὴ Γερμανία. Ἡ ἐπιθυμία της αὐτὴ διαψεύστηκε πολὺ γρήγορα γιατί λίγους μῆνες ὕστερα ἡ Κλάρα Ζέτκιν ἦταν ἡ πρώτη ποὺ ἐξορίστηκε ἀπὸ τὴ Γερμανία μὲ τὴν ἀνοδο στὴν ἀρχὴ τοῦ Χιτλερικοῦ κόμματος καὶ τὸν τελευταίον της χρόνο εἶδε νὰ καταρρέουν γρήγορα οἱ προσπάθειές της μιᾶς ὀλόκληρης ζωῆς.

Ἐγεννήθηκε στὴ Σαξωνία ἀπὸ γονεῖς φτωχοῦς δασκάλους καὶ στὴ Δειψία ἀκολούθησε τὰ μαθήματα τῆς πιὸ γνωστῆς φεμινίστριας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τῆς Αὐγούστας Σμίτ. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο γινώρισε καὶ τοὺς Ρώσους πολιτικούς ἐξορίστους καὶ τὸν Ὄσιπ Ζέτκιν ποὺ ἀργότερα ἔγινε ἀντρας της. Γρήγορα ἄρχισε ὁ ἀστικὸς φεμινισμὸς νὰ μὴν τὴν ἱκανοποιῇ πιά καὶ ζήτησε νὰ συνδυάσει τὸ φεμινισμὸ μὲ τὴν κοινωνικὴ μεταρρύθμιση καὶ στὸ σύνολο τῶν δυὸ αὐτῶν ἰδεῶν ἀφιέρωσε τὴ ζωὴ της.

Ὁ Ὄσιπ Ζέτκιν ἐξορίστηκε στὴν Ἑλβετία καὶ ὕστερα στὸ Παρίσι καὶ ἡ Κλάρα τὸν ἀκολούθησε ἐκεῖ καὶ πέρασε μαζί του πολὺ δύσκολα χρόνια, γιατί αὐτὸς ἀρρώτησε ἀπὸ ἀνίατη ἀσθένεια καὶ ἡ γυναίκα τοῦ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ νοσηλεία του, ἀνέλαβε νὰ συντη-

ρήσει ελη την οικογένεια δηλ. τόν άντρα της και τά δυό παιδιά της με μαθήματα και μεταφράσεις. Τό 1889 πέθανε ο Ζέτικιν και ή Κλάρα γύρισε πίσω στη Γερμανία, όπου τό σοσιαλδημοκρατικό κόμμα, στο οποίο άνήκε της ανέθεσε τή διεύθυνση ενός περιοδικού Die Gleichheit (Η Ισότητα).

Τήν εποχή εκείνη επέλεψε πολύ για να επιβάλει τή γυναικεία συμμετοχή στο σοσιαλιστικό αγώνα.

Όταν, άρχισαν οι ιδεολογικές πάλες στη Διεθνή ή Κλάρα Ζέτικιν ετάχθηκε στο πλευρό της Ρόζας Λούξεμβουργ ενάντια στο Μπέρνσταϊν. Στο συνέδριο της Διεθνούς τοῦ 1907 στη Στουτγάρτη, ή Κλάρα Ζέτικιν πήρε τό μέρος τοῦ Λένιν ενάντια στον Πλεχάνωφ για τά ζητήματα τοῦ αντιμιλιταρισμοῦ και της οὔδετερότητας τῶν συνδικάτων.

Όταν άρχισε ο πόλεμος ή Ζέτικιν ήταν από τους λίγους εκείνους αγωνιστές μαζί με τόν Κάρλ Λίμπκνεχτ, τόν Φράντς Μέρτιγκ και τή Ρόζα Λούξεμβουργ, που άντιτάχθηκαν σαυτόν. Στο 1915 οργάνωσε στη Βέρνη ένα συνέδριο γυναικῶν σοσιαλιστριῶν.

Στήν επανάσταση τοῦ Ὀκτωβρίου τάχθηκε στο πλευρό τῶν Σπαρτακιστῶν και βοήθησε στήν ίδρυση τοῦ Γερμανικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος. Τό 1921 ἐκλέχτηκε στο Προεδρείο της I' Διεθνούς. Τέλος πρώτη αὐτή τό 1923 στο Συνέδριο της Μόσχας ἐπέστησε τήν προσοχή τοῦ εργατικοῦ κόμμου στέν κίνδυνο τοῦ Φασισμοῦ. Τά τελευταία χρόνια της είχε ὀνομαστή «ή γιαγιά της επανάστασης». Ἄρρωστη και γρηά, δέχτηκε τό 1932 να τή θέσουν ἐπί κεφαλῆς τοῦ Γερμανικοῦ κομμουνιστικοῦ ψηφοδελτίου και ἀνέβηκε στο βήμα τοῦ Ράιχσταγ για να διαλαλήσει ἄλλη μιὰ φορά τίς πεποιθήσεις της. Για τους συναγωνιστές της είχε γίνει πιά σύμβολο.

Οι ἐργασίες της καθημερινῆς ζωῆς που είχε ἀναλάβει δέν της επέτρεψαν να συγγράψει ἄλλα ἔργα παρά μόνο φυλλάδια σχετικά με τά ἐκάστοτε θέματα της ἡμέρας.

Ἐχτός ἔμως ἀπ' τή δημόσια ζωή της ή Κλάρα Ζέτικιν ήταν και ὡς ἄνθρωπος ἀνώτερη. Ἡ καλωσύνη της ήταν γνωστή και με μεγάλη προθυμία βόηθαγε πάντοτε κείνους που πασχαν.

¹Από τό περιοδικό «Monde»